

Dnr 2014:456

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

u.registrator@regeringskansliet.se

U2014/5176/S

Yttrande över promemorian: Vissa skollagsfrågor – del 2

Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN) lämnar följande synpunkter på promemorian i den del som rör områden som är av särskilt intresse för ÖKN.

Sammanfattning

ÖKN *tillstyrker* förslaget att skolförordningens bestämmelser om flyttning till högre årskurs med vissa förtydliganden ska flyttas till skollagen. ÖKN instämmer i de förtydliganden som görs i den föreslagna bestämmelsen 11 b §.

ÖKN *tillstyrker* att rektorns beslut enligt 11 b § får överklagas till ÖKN.

ÖKN har vissa synpunkter på bestämmelsen att rektor på begäran av vårdnadshavarna får besluta att en elev får gå om en årskurs (11 c §). ÖKN anser bl.a. att rektor i dessa fall bör göra samma prövning som i 11 b § och att också ett sådant beslut ska få överklagas.

ÖKN lämnar inte några synpunkter på förslaget i övrigt eftersom detta inte berör ÖKN:s verksamhet.

ÖKN anser att det saknas ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma konsekvenserna för ÖKN:s verksamhet

Beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs

Reglering i lag istället för i förordning

ÖKN tycker att det är bra att reglerna om beslut att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs (4 kap. 4-7 §§ skolförordningen) flyttas till skollagen

(föreslagna 7 kap. 11 a-d §§) och att besluten ska kunna överklagas. Detta stärker elevernas rättsäkerhet.

ÖKN vill lämna följande synpunkter på de föreslagna bestämmelserna.

7 kap. 11 § b

Bestämmelsen har samma lydelse som nuvarande bestämmelse i skolförordningen med tilläggen att

- eleven ska få tillfälle att yttra sig innan rektor ska fatta beslut,
- beslutet ska gälla för det läsår som följer närmast efter beslutet, samt att
- beslutet ska gälla även om eleven byter till en annan skolenhet.

ÖKN anser att tilläggen är bra och välmotiverade. Nämnden håller vidare med om att det inte behöver införas några förändringar i fråga om vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att rektorn ska kunna fatta ett beslut att neka uppflyttning. Det vore dock en fördel om det i senare propositionstext på ett tydligt sätt kan ges ledning i hur rektorn bör göra prövningen och vilket underlag som rektorn behöver för att kunna tillgodose elevens krav på ett väl underbyggt beslut.

7 kap. 11 c §

Här föreslås inte några förändringar mot vad som gäller idag, dvs. att rektorn på begäran av elevens vårdnadshavare får besluta att eleven får gå om en årskurs.

Eftersom ett beslut att gå om en årskurs är mycket ingripande för eleven anser ÖKN att elevernas rättssäkerhet bör tillgodoses också i dessa fall. Det bör således inte räcka med att vårdnadshavaren begär att eleven ska gå om årskursen. Eleven bör få tillfälle att yttra sig över begäran. Vidare bör det i bestämmelsen tydligt framgå att samma förutsättningar för ett sådant beslut gäller som när rektorn beslutar på eget initiativ (11 b §), dvs. att det med hänsyn till elevens utveckling och förhållanden i övrigt ska vara lämpligast för eleven att inte flyttas upp. Risken finns annars att besluten fattas på ett för tunt underlag och att utrymme lämnas för godtycke.

ÖKN anser vidare att ett beslut att inte flytta upp en elev bör kunna överklagas oavsett på vilken grund det är fattat. Även ett beslut enligt 11 c § bör således kunna överklagas av bl.a. följande skäl.

- Eleven kan vara vuxen nog att föra sin egen talan och eleven har kanske inte samma uppfattning som vårdnadshavarna. Eleven bör då ha möjlighet att överklaga beslutet.

- Det kan vidare hända att rektor, trots vårdnadshavarnas begäran att eleven ska gå om, beslutar att flytta upp eleven till nästa årskurs. Vårdnadshavarna bör då ha möjlighet att överklaga beslutet.
- Det kan finnas situationer när det råder oklarhet ifall ett beslut att inte flytta upp eleven är fattat efter vårdnadshavarnas begäran eller på rektors eget initiativ. Att i det ena fallet kunna överklaga beslutet men inte i det andra gagnar inte rättssäkerheten för eleven.

Konsekvenser

ÖKN håller med om att ärendena hos ÖKN om förlängd skolplikt eller skolpliktens upphörande är få till antalet. Nämnden anser dock att utredningens slutsats, att det därför är rimligt att anta att överklaganden av beslut att inte flytta upp en elev endast kommer att överklagas i enstaka fall, inte bygger på ett tillräckligt underlag. Det är därför svårt att bedöma hur ÖKN kommer att påverkas av förslaget. Utredningen har inte inhämtat några ungefärliga siffror på hur många sådana beslut som fattas idag och prognosen om hur många beslut det kan röra sig om är därför högst osäker.

På Överklagandenämndens vägnar

Barbro Molander

Ordförande i nämnden

Åsa Lindbäck

Föredragande

Yttrandet har beslutats av Barbro Molander, ordförande i nämnden, Magnus Åhammar, Birgit Blomqvist, Einar Jakobsson, Görel Bråkenhielm och Annica Runsten efter föredragning av juristen Åsa Lindbäck. I ärendets slutliga handläggning har kanslichefen Anna-Karin Lundgren deltagit.